

... și de trei ori în săptămână: marcurile
... și de două ori; în săptămânile cu
... mori înse numai de două ori.

Prețurile pentru monarhia:
 un anu 10 fl. — cr. v. a;
 diametrate de anu 5
 unu patrariu 2 „ 50
Pentru România și străinătate:
 unu 30 franci;
 diametrate de anu 15

ALBINA

Prenumeratiuni se facu la si prin adre
 corespondenti ai nostri, la ibis postale, la
 de a dreptula la Redactiune, Stationagano
 Nr. 1, unde sunt a se adresa totu cele
 prevescu foia. Cele nefrancate nu se pri-
 mescu, cele anonime nu se publica.

Pentru anuntia si alte comunicatiuni de
 caracteru privat, se raspunde editi 6 cr. de
 inia; repetirile se facu cu pretiu scadiutu.
 Tassa erariolo de 30 cr. v. a. pentru
 odata, se anticipa.

Budapesta, 6. opt. 1876.

Orizontele politice europene e asiă de
 turburatu, încatu la totu momentulu amenin-
 tate eruperea unei din cele mai infricosiate for-
 me. Poterile europene care de care ambla
 opa aliantie si se gatescu la resbelu, pentru
 să sustiena chiar si cu arm'a pacea euro-
 peana ce e amenintata din caus'a că poterile
 europene in jalusi'a lor nu se potu contielege
 pacificarea Orientelii turburatu, firescu pen-
 tră că fie-carea veneza dupa interese euistice
 nu cerca a respecta numai si numai interese
 vitale a poporatiunilor de acăruru pe le
 lucră.

Intre atari imprejurari firescu că se ivi-
 multime de planuri pentru pacificarea
 Orientelii, ca asiă să se incunjure resbelulu
 european; inse tote planurile de pan' acilea
 nu succesu.

Mai pe urma se unisera poterile in cu-
 oscutele propuneri a Angliei. Acestea inse le
 apinse Turcia, pentru că se cerea ca ea să se
 oblige protocalarmente la introducerea re-
 formelor ce se prescriu; apoi Russia mai ce-
 si ocupatiunea militare a provinciilor
 resculate, pentru a supraveghia intruducerea
 reformelor.

In urm'a refusului Portei, precum si a
 invoierei Angliei si apoi Austro-Ungariei in
 ocupatiunea militare, situatiunea a devenitu
 de critica; Russia inse n'a pasitu inca la es-
 tate, si in se propuse inca transmiterea unei
 note din partea tuturor poterilor in apro-
 parea Constantinopolei, ca asiă să fortieze de
 a Porta invoirea intr'unu armistitiu formale
 de aci apoi si primirea reformelor ce i se
 octroa pentru provinciile resculate. Nici
 ast'a pasiu inse nu are prospecte de succesu;
 Anglia se opune si acestei demonstratiuni, er
 port'a declară a intra in armistitiu formale
 numai deca i se vor da garantie că slavii su-
 dici nu vor folosi acelu armistitiu pentru recu-
 gere, apoi totu odata declară că ea inten-
 tioneza a introduce in intreaga imperati'a re-
 forme ca cele propuse pentru provinciile res-
 culate, dar refusa a da garantie in asta pri-
 vintia.

Ast-feliu lucrurile se incurca totu mai
 multu si se areta că invalmasiel'a nu se va
 pute lumii fora o lovire europea. Ast'a se
 vede mai multu si din scirile că Russia a in-
 tnatu in aliantia formale si cu Italia, precum
 și cu America nordica contra Angliei!

Si tote aceste necasuri numai pentru
 slavii sudici, dicu domni magiari. Da, ei ples-
 cescu de necasu pentru partinirea ce o afa
 a poterii Serbia si rescold'a Slaviloru din Tur-
 cia, dar mai vertosu pentru conventi'a ce e
 manifesta poterile mari facia de ajutoriulu ce
 Russia in vederea lumii da Serbiei prin mile
 le voluntari si multimea de bani, de arme si
 montiuni. Si diuistic'a lor in frunte cu
 Hon' si „Ellelör,” reflectandu la periclele
 amenintate de aici Ungaria, striga vaiaran-
 du-se ca din gur'a sierpelui: *Ei bine, ce drept-
 late este acest'u ? ! !*

Fratii si domni magiari au deplinu cu-
 ventu d'a se indigna si vaiera; dar in acestu
 momentu un'a se nu iute, aceea că tocmai
 și ne-am indignatu si vaierat noi, candu
 am vedutu facandu complotu cu Aus-
 tria in contra vietii nostre publice si punendu
 la lucrare si continuandu cu unu cinismu ne-

mai pomenitu in contra nostra o politica mo-
 ralmente si materialmente ucidentoria, o po-
 litica pe nici o alta baza de dreptu, de catu
 pe bazea poterii lor bruti imprumutate de la
 Austria, dupa svatulu Prusso-Germanie, spre
 scopulu d'a ruina tier'a si d'a sfasia tote lega-
 turele de simpatia intre poporele patriei!

De câte ori noi am strigatu plini de
 doiu domnilor magiari: *Nu imitati in for-
 ti'a bruta, in essercitiulu arbitriului pre po-
 terile mari, căci voi sunteti mici si o s'o pa-
 titi, o se fiti mai tardiv nimitii tocmai pe
 temelulu logiceii vostre !*

„Dies ille, dies irae” par' că incepe a
 se ivi.

De pe campulu de resbelu n'avemu nou-
 tati; se pare a fi intratu d'asi o pauza.

Dela Svatulul tierii nostre, decandu
 s'au deschis si sedintiele si pan' astadi,
 afora de cele ce reportaramu, n'avemu se
 insemnamu, decatu că in sedinti'a de vi-
 neri 6 opt. n. s'a prezentatu proieptulu de
 bugetu pro 1877, in care d'ni magiari ni
 areta unu deficitu de 15 mil., dar care de
 buna sema va fi mai mare, dupa cum s'a do-
 veditu ast'a in toti anii, facandu chiverni-
 zescu domni magiari.

desbaterea in cauz'a lui Miletics; se va con-
 tinua si poimane. Dup'aceea Diet'a se va pro-
 rogă pan la 15 novembre. —

Antai'a di a respunsuriloru.

Mercuri la 4 opt. n. respunse dlu C.
 Tisza la interpelatiunile ce i indreptara Si-
 monyi si Chorin in sedinti'a dela 30 sept. a
 Camerei; er vineri la 6 opt. n. respunse la
 interpelatiunile ce-i feceru totu sambata la
 30 sept. Irányi si Cserányi.

La intrebările lui E. Simonyi respunse
 dlu Tisza, cumca cu privire la conventiunea
 vamale si comerciale n'a urmatu nici o invoie-
 la noua in conferintiele tenute de curendu la
 Viena, ci in acestea s'a discutat numai asu-
 pra detaiurilor pe bazea principiiloru stato-
 rite in conferintiele de asta primavera; acele
 principie le-am aretatu, dise dlu Tisza, asta
 prima-vera cu ocaziunea interpelatiuniloru ce mi
 se fereru atunci, ast-feliu de asta data n'am
 se le mai repetiescu. — Ce privescu intreba-
 rea lui Simonyi, că candu vor se se presente
 Dietei proieptele de lege cu privire la conven-
 tiunea vamale si comerciale, respunse dlu
 Tisza, cumca acele proiepte ambele guvernii
 le vor presentă corpuriloru legiutorie cam in
 ianuariu anulu viitoriu, căci s'a sentitu neces-
 itatea ca se se presente proiepte asupra mai
 multoru intrebări, firescu dualistice, ce s'au
 ivitu in decursulu desbateriloru asupra noului
 pactu de sub intrebare; ast'a inte nu s'a po-
 tutu face mai nainte, ne-findu inca gat'a tote
 acele proiepte.

Acestu respunsu cere dlu Tisza să-lu
 iee Camer'a la cunoscintia. —

Dup'aceea respunse dlu Tisza la inter-
 pelatiunea lui Chorin. Si aci spuse dlu Tisza,
 că in conferintiele tenute decurendu la Viena
 n'a urmatu vr'o invoie la noua nici cu pri-
 vire la banca, ci ambele guvernii stau totu la

principiele ce statorira asta prima-vera si cari
 dsa le-a adusu atunci la cunoscintia Dietei.
 Adause apoi, că cu asta ocaziune s'a mai ivitu
 inca o intrebare cu privire la banca, aceea
 celoru 80 mil. Si in acestu punctu a si urmatu
 o contielegere intre ambele guvernii, căci s'a
 sentitu necesitatea cumca cestiunea banței
 nici nu se pote regula fora a se fi deslegatu
 intrebarea celoru de 80 mil. ce detoresce
 Austria banței nationale austriace, carea pe
 bazea arangiamentulu de asta primavera ori
 are se se strafirme in banca nationale aus-
 tro-ungara, ori are cu totulu să lichideze.

Aci desfasura dlu Tisza că cele 80 mil-
 formeza o cestiune controversa intre Cis- și
 Trans-laitania. Cest'a tiene că prin art. XV:
 1868 detori'a de statu a Austriei absolutis-
 tice s'a regulatu definitiv si Ungaria deci
 n'are d'a plati nemica din detori'a de 80 mil.
 carea cade numai in sarcin'a Cis-laitaniei. Ceea
 inse tiene că asupra detoriei de 80 mil. nu
 s'au adusu otariri definitive la 1868, de ora
 ce atunci nu s'a regulatu cestiunea banței,
 aci inse candu este se se regule asta cestiune,
 trebue se se aduca otariri si asupra detoriei
 de 80 mil. la cari trebue se contribue si Un-
 garia, căci Austria a facutu asta detoria nu
 numai pentru tieretele din Cis-laitania, ci și
 pentru cele din Translaitania, fiindu adeca
 acestea pe atunci tote unite in Austria.

Pentru deslegarea acestei intrebări con-

— numai doue moduri de deslegare potu fi:
 ori resbelulu, ori judecat a unui juriu interna-
 tiunale. Dupa natur'a lucrului inse la noi nu e
 cu potntia modulu celu de antaiu. De aceea
 ambele guvernii se invoira, ca acesta intre-
 bare se o aduca spre deslegare mai antaiu
 naintea parlamentelor; de nu se va pote
 deslega aci, atunci se se dea spre deslegare
 unei deputatiuni esmise din parlamentele am-
 beloru parti a Monarchiei; er de nu va suc-
 cede nici asiă, atunci se se conceda deslega-
 rea ei unui juriu international.

Acestu respunsu cere Tisza să-lu iee
 Camer'a la cunoscintia; asupra detaiurilor
 deslegării acestei intrebări dsa promite că gu-
 vernulu si va comunica parerea cu ocaziunea
 presentării proieptulu de lege in asta pri-
 vintia.

Luă apoi cuventulu dlu E. Simonyi se
 replice la respunsulu dlu Tisza. Simonyi pre-
 mite că nu va se discute aci asupra noului
 pactu; declara inse că nu pote primi respun-
 sulu dlu Tisza căci guvernulu a paresitu ca-
 lea legale, convoindu-se a amenă deslegarea
 cestiuniloru vamali si comerciale si peste ter-
 minulu statoritu in lege; dsa a asteptatu se
 se introduca vam'a unguresca, dca intr'unu
 anu de dile n'a potutu urmă contielegere intre
 ambele guvernii. — Cu privire la cele 80 mil.
 dlu Simonyi tiene că guvernulu nostru nu
 trebua nici decatu se se lase in pertractări,
 fiindu prin art. XV. dlu 1868. regulate defi-
 nitu olegamintele ce a luat Ungaria asupra
 sa din detori'a Austriei; la 1861/8 avea locu
 alegerea unui juriu, astadi inse noi decatu si
 cu atatu mai pucinu in unu modu probabil-
 mente forte pucinu favorabile Ungariei.

Reflectă apoi dlu F. Chorin la respun-
 sulu ce dlu Tisza i dede dsale. Chorin accen-
 tua că prin acestu pasiu a guvernulu in ces-

ținea celor 80 mil. s'a lucrata contra despusetiunilor art. XII. si XV : 1868, prin cari s'a statoritu definitiv obligamentul Ungariei facia de detoria ce face pan' atunci regimulu absolutisticu austriacu ; ast-feliu prin pasirea de facia a guvernului s'a admisu ca Cislaitania se pota pasi si cu alte pretensiuni facia de Ungaria. De aceea dlu Chorin nu-si pote da consientimentulu la invoiel'a ce inchiala guvernulu Ungariei cu celu Austriacu in asta privintia ; ast'a cu atatu mai vertos, cu catu ca prin juriulu ce se propune se face ingerintia in drepturile legelatiunii.

Dupa unele reflessiuni personali ale lui Tisza, majoritatea Camerei luă la cunoscintia responsurile lui Tisza. —

Budapesta, 6. opt. 1876.

Cine-i detoriu se platesca banței natiunali austriace cele 80 milioane ce acest'a a imprumutatu Austriei? — Ast'a-i intrebarea ce se ivi de curendu in conferintiele ce ministrii nostri cu cei cislaitani tienia la Viena in caus'a renoirea pactului dualisticu si in speciale cu privire la infintierea unei banțe natiunali austro-ungare. Este acest'a o intrebare a carei deslegare nu se mai pote amenă, daca e ca proieptat'a banca austro-ungara se se infintieze, căci atunci cea natiunale austriaca trebue se lichideze.

Invoiel'a ce a urmatu intre ministrii cu privire la asta intrebare am adus'o la cunoscintia publicului nostru in nrulu 86 si aceea se constata si in responsulu ce dlu Tisza dede la interpelatiunea lui Chorin in acestu obieptu si care responsu lu-publicamū mai sus.

Desi asta certa intre egemonistrii nostri ca certa ea privesce mai multu pe Nemti si Magiari, totusi aflam a nu fi ne-interesante se aretamū in scurtu nascerea acestei detoriei, ca cu atatu mai usioru se se pota pricepe in carc'a cui are se cada asta detoria.

Detoria de statū a Austriei la Banca natiunale austriaca, dupa cum aflam in opulu dlui *Herzka* despre „Valuta si comerciu,” data de la 1818. Atunci a fost de 10¹/₄ milioane De atunci a totu crescutu si la 1830 ajunse peste 105¹/₂ mil ; in anii urmatori parte a scadiutu, parte s'a urcatu, pana ce la anii revolutiunii magiare din 1848/49 a ajunsu peste 189 milioane. Dela 1850 erasi incepū a scadē, dar cu ocaziunea necasului din 1859 se urcă pan' peste 300 mil. Dela 1860 s'a totu scadiutu din asta detoria si la 1867 a fost redusa pan' la 80 milioane.

La acestu anu a urmatu invoiel'a de stepanire dualistica intre Nemti si Magiari. In pactulu dualisticu s'au regulatu tote obligamintele ce ia Ungaria asupra-si la detoriile facute pan' aci de Austria, dar despre aceste 80 mil. nu s'a facutu vorba, căci in pactulu dualisticu dela 1867/8 nu s'a regulatu cestiunea de banca natiunale. De atuci deci nici nu s'a schimbāt nemica in asta detoria ; astadi inse candu e vorb'a ca banc'a natiunale austriaca se incete a mai fi si in locu-i se se institue o banca dualistica austro-ungara, prin urmare banc'a natiunale austriaca are se lichideze, s'a ivitu necesitatea regulării ne-amenaveri si a acestei detorie.

Cam cum se va resolve asta cestiune? — se pote deci prevedē din asta espunere istorica a genesei detoriei de 80 milioane.

A dou'a di a responsuriloru

a fost veneri la 6 opt. n. Dlu Tisza respunse la interpelatiunile din 30 sept. a lui Irányi si Csernátanyi in urmatoriile :

Ad. 1) si 2) Cunoscintia oficiala lipseste atatu despre trecerea voluntariloru rusi prin Romania catra Serbia, catu si despre trecerea materialelui de resbelu totu pe acolo ; de buna sēma inse acele sciri vor fi esagerate. Apoi si rusii ce trecu prin Romania, in tocmai casi cei ce trecu prin

Ungaria, vor fi parte membrii ai crucei rosie, parte individi, preveduti cu pasuri formali. Contra astu faptu deci nu are a urmā remonstrare din partea Austro-Ungariei, precum nici nu avem noi a supraveghia ca ore rusii ce mergu in Serbia apleca-se la ingrigirea vulneratiloru, ori nu ; in aste privintie are a redica plansore Turcia.

Ad. 3.) La confiniile russo-turcesci, dupa cunoscintiele oficiali, nu se templa concentrari militari in mesura ne-indatēnata.

Ad. 4.) Asupra conditiuniloru de pace ce statorira poterile si incātu s'au alaturatu la ele fora reserve tote poterile europene, nu potu se se deē acū desluciri, fiindu acelea acū in discusiune.

Ad. 5.) Tote poterile europene comunicara Serbiei ca ele tieniu la statulu quo ante, care nu cunoscē „rege” in Serbia ; apoi si Milanu si guvernulu seu dechiarara oficiale ca dorescu statulu quo ante.

Ad. 6.) Guvernulu ungurescu si-cunoscē drepturile si detorintiele si prin urmare ministeriulu de esterne stā in contielegere cu guvernulu unq. in politic'a esterna. Politic'a Austro-Ungariei in Oriente este : sustienerea paci europene, si pacificarea Orientului asiā, catu interesele nōstre se nu sufera nemica, dar si sortea popuratiuniloru crestine din Turcia se se imbunatatesca, incātu se se curme pe viitoru eruperea de turburari.

Rusii ce trecu prin Bpesta au fost detienuti patru zile, pentru ca s'au facutu vinovati de escese politiali, dar nu din alta cauza ; dupa ce se dovedī inse ca pasuriloru sunt in ordine, fara pusī pe petioru liberu.

Majoritatea Camerei luă responsurile la cunoscintia. —

Causele arestării lui Miletici

Marele liberale alu fraseloru, dlu Tisza, n'a voitu se spuna in comisiunea de imunitate, că din ce cause gravi s'a calcatu dreptulu de imunitate in person'a lui Miletici ; a ascuratu numai pe barb'a sa ca au fost cause gravi si a dechiaratu apoi ca arestarea s'a facutu la initiativ a organeloru legali, si prin urmare pe cale si in modu legal.

Cu totulu alt'a aflamū inse din actele ce ajunse la publicitate si in specia din aperarea ce Dr. Miletici nainta in scrisu comisiunii de imunitate.

Dr. Miletici fu arestatu la 5 iuliu, trei ore dupa mețtulu noptii. Elu a provocatu la dreptulu seu de imunitate ca deputatu si a intrebatu dupa causele arestării ; la tote inse i se respunse numai cu aceea, că arestare se face la ordinulu telegraficu alu ministrului-presedinte Tisza !

Miletici fu escortatu la Buda sub paza militare. La 10 iuliu i se comunicā otarirea tribunalelui din Becicherecu, in carea i se comunicā ca a fost arestatu si se incepe contra lui inchisitiune, pentru ca in complicitate cu Cornelu Iovanovici a lucratu contra securitatii statului si a paci internatiunali, a acitiatu contra mesuriloru regimului si s'a facutu culpabile de interversiune.

Contra acestei otariri a apelatu Miletici la Tabla, atatu pentru vatemarea imunitatii, catu si in meritu.

Dupa o luna de zile fu adusū la judele de inchisitiune din Bpesta. Est'a i puse intrebările ca : tieniau in Beligradu o vorbire in carea a dechiaratu ca in Ungaria sudica sunt gat'a 20—30 mii voluntari Serbi se merga intr'ajutoriu Serbiei, si ca cu cine a venitu in co-atingere in Beligradu ? La prima intrebare M. respunse negativ, er la a dou'a dede splicatiuni informativ. Si in urmarea acestei-a judele de inchisitiune i dechiarā ca incepe contra-i inchisitiunea pentru „infidelitate.” Miletici inse apelā contra acestei-a, dar la 4 aug.

i se comunicā otarirea tribunalelui din Bpesta prin carea se confirmā otarirea judeului de inchisitiune, in carea otarire nu mai fu vorba numai de „nefidelitate,” ci si de „perdueliune.”

Si contra acestei otariri apelā Miletici la Tabla, atatu pentru vatemarea dreptului de imunitate, catu si in meritu.

La 19 sept. Tabl'a otari in defavoarea lui Miletici ; a incuviintiatu inse numai otarirea tribunalelui din Bpesta in caus'a de nefidelitate si perdueliune, er in causele pentru ca otarise trib. din Becicherecu arestarea si inchisitiunea, ordenā ca tribunalele se se puna la contielegere cu presedintele Camerei, va a dica : se care stradarea lui Miletici de Camera.

Din asta espunere se vede deci curatu o initiativ'a la arestarea lui Miletici peste tot n'a fost legale. Dlu Tisza a ordinaru pe cale telegrafica arestarea lui Miletici ; tribunalele din Becicherecu a motivatu arestarea cu „lucru contra securitatii statului si a paci internatiunali, si cu acitiarea contra mesuriloru guvernului, pecum si pentru interversiune ;” tribunalele din Bpesta a motivatu arestarea cu „infidelitate” si apoi si cu „perdueliune,” er Tabl'a a ajunsu a motivā arestarea numai cu „perdueliune.”

De aci se vede deci ca arestarea lui Miletici la 5 iuliu n'a fost nici de catu motivata, căci atunci inca nu se redicase asupra acus'a de infidelitate si perdueliune ; dar apoi si acū stā lucrulu totu asiā, căci si acesti crimini i se imputa lui Miletici fora nici base, de catu numai la marturisirea unei persoane criminali, carea sustiene, ca Miletici dechiaratu in Beligradu ca stau gata 20-30 mii voluntari Serbi din Ungaria, ca se merg intr'ajutoriu Serbiei, si ca Miletici a promisū resculā pe Serbii din Ungaria contra Mongoliloru de Magiari si alte iscordituri fora in unu temeu.

Tote cele ce i se imputa inse, Dr Miletici le refranse in celu mai lamuritu modu in apărarea sa ca nainta Dietei ; si daca a nupucinu sentiu de dreptate in judecatoriū magiari, de buna sēma Mileticiu va fi dechiarat de nevinovatu.

Cu tote acestea comisiunea de imunitate propuse stradarea lui Miletici si Diete de buna sēma va primi-o.

Firesce căci in aceste tempuri de turbare, domni magiari conscii de pecatele loru contru ne-magiariiloru, credu a fi bine ca tienne pe Miletici in inchisore ! Dupa restabilirea liniscei, nu li mai pasa, dechiaru-lu judecatoriile de ne-vinovatu ; ei si-au ajunsu scopulu. Aci-si causele adeverate a arestării lui Miletici.

Dēva, 5 opt. in 1876.

N'a fost destulu domniloru magiari bla magiulu cu scorniturele dela Alba ; li-a trebuit unulu si mai cu corne.

La 1 opt. procurorulu reg. de aci calca locuinti'a tenerului Fr. Hossu-Longinu, candidatu pentru advocatura. L'au suspitiunatu ca conspira adieu scie cu cine si contra celu Destulu ca la elu n'au aflatu nemica, dectū nesce poezie de ale lui Petőfy, publicate la 1874 in „Otthon,” si din cari respira tienia dela 1848 a domniloru magiari facia de Trombi si Dinastia. Asia li trebue.

Intielegeti, voi Romani, aceste pasiri magiare ! Nici stepanii dilei nu potu crede ca noi in aceste tempuri de asupriri se nu conspiramū contra stării lucruriloru de adi. Ei, dar stepanii se insiela ; noi suntemu mai bun patrioti. fora pote ca atari pasiri a loru vor se ne impinga si pe calea pe care ei ne credū a fi calcatu dejā. De ce nu, căci ei ne crecū asiā. —

Dela societatea academica romana

Dupa cele comunicate in nrulu precedente, s'a trecut di scusiunea la tēsea pentru concursulu pe 1879.

Urechia opinéza că nu s'ar cuveni a se restringe acestu subiectu numai in principala Muntenei, si se se céra unu studiu alu limbii si alu literaturii romane din prim'a diumetate a secolului XVII, in care disertatorulu se se ocupe de productiunile literari ale tuturor provinciilor romane din acea epoca.

Ionescu secundéza pe Urechia, sustinendu că este peste potintia ca celu ce se va ocupá de limb'a si literatur'a romana din acelu momentu de renascere se se marginéscă numai in otarele tierei romanesci.

Urechia adaugé că astu-felu cum este redactatu subiectulu tesei, dsa vede intr'insulu doue materii ce se potu pune succesivu lá concursu, déca ele voru paré pré intinse pentru o singura pertractare. D'o parte este istori'a limbii si literaturii romane in primii 50 de ani din alu XVII-lea secolu, éru pe d'alta parte biografi'a logofetului *Udriscea Nasturelu-Herescu*.

Odobescu, luandu cuventulu in mai multe renduri spre a responde la aceste intempnari, sustiene că déca dsa a datu o asemenea redactiune tesei, acést'a a facutu-o dintr'unu punctu de vedere cu totulu practic. Dsa se teme că unu subiectu asiá de intinsu ca celu d'antaiu din cele propuse de Urechia, póte se întimideze si se alunge pe concurentii pucinu d'prinsi cu vechi'a cultura a limbii nóstre; pe de alta parte alegerea de subiectu a biografi'ei lui *Udriscea Nasturelu* va paré in genere o enigma pucinu atrage'ória, căci acést'a personalitate este pucinu cunoscuta, desi marele logofeta alu lui Mateiu Basarabu a jucat unu mare rolu politicu si literare in epoc'a sa, a fostu traducetorul multoru carti romanesci tiparite, redactorele si scriitorulu mai multoru chrisobule importanti, mecenatele contimporaniloru sei.

Acést'a o voru poté constatá concurentii cari, interesandu-se de tes'a pusa de noi, voru lua sarcin'a d'a studiu cu atentiune câte-va

an' opere literari ale epoc'ei lui Mateiu Basarabu, opere cari de cătu-va timpu s'au popularisatu óre cum la noi in tíera prin noui editiuni, astu-felu suntu mai cu séma îndreptarea legii si marele chrisovu pentru descobiréa monastiriloru inchinate, cari impreuna cu alte documente, au fost adesea retiparite, (a se vedé colectiunile dloru Hasdeu, Aricescu, Seulescu, etc.) *Odobescu* crede deci ca restringendu materi'a pusa obligetoriu la concursu in studiu publicatiuniloru pe acelu timpu numai in tíera romanescă, disertatorii voru fi de sinesi nevoiti a aruncá priviri in jurulu lor si nu se voru poté opri d'a tratá nici de efectele produse in cultur'a limbii de rivalitatea lui Mateiu Basarabu alu Muntenei cu Vasile Lupu alu Moldovei, nici de influinti'a ce a avutu asupra Romaniloru de din cóce de Carpati tóta cultur'a literare romana provocata de calvinistulu G. Racoti alu Ardealului.

In tóta acést'a miscare, ei voru intelni figur'a lui *Udriscea Nasturelu*, care va trebui se resara in corpulu disertatiunii, adause *Babesiu*, ca o statua individuale ce aru orná unu edificiu.

Resumandu-se discussiunea, dupa desbaterile urmate, cu consimtentulu comisiunii, se admite redactiunea tesei in modulu urmatoru :

Studiu asupra productiuniloru literari in limb'a romana din epoc'a lui Mateiu Basarabu (1633—1654), in care se voru avé in vedere atátu documente ofici li si particulare redactate in limb'a romana in acea epoca, cătu ai cartile traduse si tiparite in romanescă pe atunci, precum si ori-ce elemente literari relative la miscarea culturii romane in acelu periodu. Se va studiu cu o speciale atentiune viet'i si activitatea literare a eruditulu mare logofetu alu tierei din acelu timpu *Udriscea* (Orest séu Uriil) *Nasturelu* din Heresci, cumnata alu lui Mateiu Voda si strabunu alu fericitulu nostru donatoru.

Din comitatulu Sabiiului.

Nu mai suferé indoiele, că guvernulu magiaru a condamnatu pre Romanii din Ardealu la perire prin sleirea toturoru poteriloru lor.

In Ardealu loculu nostru este teasculu, éra magiarii si sassi pretotindemea sunt tesucitorii.

Spre illustrare se amintescu unu esemplu din comitatulu Sabiiului.

In 25 sept. a. c. acestu comitatu a ténutu a doua congregatiune provisoria a sa, in care comisiunea de 35 membri si-a prezentatu proiectele sale pentru viet'i-a noului comitatu.

Implerea functiuniloru ne imple si pre noi cu groza. Dintre 41 de functiunari insemnati, numai 7 sunt romani si nici unu magiaru.

Impartirea comitatului in 7 solgabiéiate este unu ce strigotoriu la ceriu.

Votulu separatu alu Romaniloru, întemeiatu si pré bine motivatu, a fostu sbieratura in pustia.

Cerculu Resinariloru de preste 34 mii de suflete in paralela cu a Cristianului preste 11 mii si a celorlu lalte cercuri de celu multu cu 19 mii suflete, croite sassescă, este cea mai vederata injuria, si speculatiune intentiunata.

Desi tote aceste dispusetiuni au valore numai pentru unu scurtu tempu provisoriu, totusi sunt d'ajunsu semnu pentru noi, ca se fimu convinsi despre aceea, ce avemu se acceptámu si sperámu inca de la netoleranti'a si siovinismulu sassiloru.

Ei pana acuma in adeveru in congregatiune, inse delocu nu si in comitatu, sunt in maioritate. Cu tote acestea nu credu, ca impunetori'a minoritate a Romaniloru, precum tactulu si iubirea de dreptate a dlui comite supremu se pota concede, se nu pota fi in stare a impedecá, a moderá pornirile spre abietiu si volnicia a maioritati'ii din congregatiune.

Si daca totusi s'aru intempla o astfelu de imprudintia, apoi atunci respundia provocatorii urmáriloru stricatiose, căci atunci vomu mesurá unulu altui-a d'opotriva, si ori si unde.

Acést'a a fostu a doua congregatiune a comitatului nostru, ambele caracteristice in acestu tempu de provisoriu.

Acceptámu si a trei-a congregatiune, compusa si constituita pre alta basa, si pote din acelea-si elemente. A trei-a congregatiune apoi negresitu va dá viitoriulu una stare chiarificata, si va croi drumulu de observatu pentru tote intemplerile ulterioari.

In fine trebuie se mai observu, că la a doua congregatiune membrii romani s'au prezentatu preste 80, éra cu sassii au votatu 160 membri ai congregatiunii.

Romani aru fi fostu si mai multi, daca toti si-aru fi ténutu cuventulu ce cu atát'a solenitate l'au datu in unele locuri si cari chiaru s'a nisuitu a indemná din tote poterile, si in urma apoi chiaru ei n'au participatu.

Corresp.

Baia de Crisiu, 2 oct. 1876.

(De la adunarea reprezentanti'ei Comitatului Huniadorea, ténuta la 4, 5, 27 si 28 sept. a. c.) Cele petrecute in sedintiele din 4 si 5 fiindu ele destulu de pe largu scrise in „Gazeta Transilvaniei,” noi aici numai pe scurtu le vomu atinge si numai intru atátu, in cătu e de lipsa pentru a pricepe intemplerile din sedintiele din 27 si 28 septembrie a. c.

In sedinti'a din 4 sept. romanii din fostulu Comitatu Zarandu si scaunulu Orascei, avendu o conferintia in 3. sept. la locuinti'a judelui regiu Ioane Motiu, s'au prezentatu in mare numeru; cu atátu mai putieniu inse s'au prezentatu romanii din vechiulu Comitatu Hunedorea. —

Dupa deschiderea sedintiei, romanii, basati pe lege, pretinsera ca atátu cuventulu de deschidere, cătu si ordinatiunile si referadele se se esplice si in limb'a romana; asemenea si protocolulu sedintiei se se pórté si in limb'a romana. Dupa o lunga si inversiunata desbateré s'a decisu, ca ordinatiunile si referadele se se esplice si in limb'a romana, precum si protocolulu sedintiiloru se se pórté regulatu si in limb'a romana.

Acést'a fu prim'a lupta si prim'a invingere a romaniloru contra magiiloru; cei de antaiu facia de esti din urma au putieniu la numeru, dar luptatori probati si curagiosi.

Dupa acestu decisu, se luá la desbateré scrisorea ministrului de interne pentru incorporarea Zarandului si scaunului Orascei si catra Comitatu Hunedorea. In contra acestei scrisori ministeriali *Hodosiu* face contra-propunere bine-motivata, a carei petitu éra, că reprezentanti'a se faca o adresa catra Camera si guvernulu pentru ca stramutandu legea, Comitatu Zarandului se se restabilescă cu teritoriulu si guvernulu seu de pana acumu.

Acu apoi se escá din nou o lunga si inversiunata desbateré; la propunerea lui *Hodosiu Tincu* fece acelu adausu, ca si scaunulu Orascei se remana si mai departe ca muicipiu de sine statatoriu. —

Magiarii in desbateré nu se bagau in meritulu propunerei, ci dupa modalitatea mitei cu pisatulu ferbinte numai aceea o discutau, că propunerea din cestiune nu este in legatura cu scrisorea ministeriului, prin urmare in acést'a sedintia nu se póte luá in pertractare Dupa o lunga si apriga disputa, romanii cerendu votare nominala, comitele puse intrebarea: déca propunerea lui *Hodosiu* este in legatura cu scrisorea ministeriului ori ba? ai asiá póte-se in acést'a sedintia desbateré ori ba?

— Magiarii fiindu mai multi la numeru, se intielege de sine ca au invinsu cu voturile, dar nu si cu argumentele, si au invinsu cu atátu mai vertosu, căci dintre romanii din Deva unii se retraserá de la votare, éra altii votara in contra nóstra cu magiarii, si între acesti pitulati veduramu si pe doi domni din Deva, cari de unu lungu tempu se totu cértă, că care dintre densii este mai mare romanu si prin urmare conducatoriulu partidei natiunali din Hunedorea; pe care portida natiunale noi, o marxismu, că nu o veduramu nici pana astadi in comitatulu vechiu Hunedorea. —

In sedinti'a din 5 sept. de locu la inceputu domni si fratii nostrii magiari se facura a fiuitatu conclusulu adusu in 4 sept. si nu voira se esplice ordinatiunile si referadele si in limb'a romana; de aci éra de nou s'a escatu o disputa inversiunata.

Romanii cu legea si decisiunea luata in 4 sept. s'au luptatu barbatesce, inse in daru căci comitele de nou puse cestiunea la votare si maioritatea magiara, ce a decisu in 4 sept. conformu legii, usului si dreptati'ii, in 5 sept. in contra legii si dreptati'ii a nímicitu; si astfelu nici ordinatiunea ministeriului, nici referada nu s'a mai splicatu si in romanescă.

Se trecu apoi la alegerea unoru comisiuni; dupa terminarea alegerei comisiuniloru se luá la desbateré, că óre comisiunei esunse pentru facerea unui proiectu in privinti'a etati'ii deregatoriloru, se i se deé óre-care instructiune séu ba? căci legea dispune apriatu cumca celu mai betranu in oficiu romanu aplicatu, er celu mai teureru se considera ca abdisu.

Magiarii voiau cu totu pretiulu, ca comisiunea se priméscă instructiune, si anume la tempulu servitiului se se privéscă de basa alegerele municipali facute in urm'a art. de lege XLII. din 1870. adeca restaurárele din 1871. séu 1872 pentru că in unele comitate aceste alegeri s'au facutu in 1872, in altele in 1871. Asiá in Hunedorea s'a efaptuitu restaurarea in 1871, éru in Zarandu in 1872. Romanii combatúra cu logica si argumente sanetosa acést'a propunere a magiiloru.

Dintre romanii vorbira 5 pe langa propu-

nera lui Borlea, ca comisiunii să nu se dea instrucțiune, era pe langa propunerea lui Lukács ca comisiunea să primască susu atins'a instrucțiune, din partea magiarilor vorbira numai 3; asiá dupa ce se inchiaia' desbaterca, conformu §. 45. din legea XLII. din 1870, care apriatu si respicatu dispune, ca voturile se numera dupa vorbitori, comitele era datoriu a enuncia de concludu propunerea lui Borlea. Dar ce se vedi? Comitele pune ambele propuneri la votu. Aci Borlea face pe comitele atentu la lege si areta cu legea in mana, ca votarea n'are locu, ci comitele este detoriu a enuncia rezultatulu uiscusiunii dupa vorbitori; comitele inse raspunde pe scurtu lui Borlea, ca dlui inca o scie aceea, dar in comitatulu Hunedorei acest'a este datina si in acesta privintia asiá suna si ordinea casei Comitatului Hunedorei. Si asiá conformu latinei si ordinii casei Comitatului Hunedora, dar nedisputaveru in contra legii, votarea s'a efectuat, si fiindu ca magiarii erau in majoritate numerica, s'a primitu propunerea lui Lukács, si cu acest'a siedintia s'a inchisu.—

In aceste 2 siedintie din partea romanilor a vorbitu Hodosiu, Secula, Simionasiu, Teodoru Papp, Tincu, Ratiu protopopulu din Hatiegu, Bercianu si Borlea.

Despre siedintiele dela 27 si 28 sept. vom refera in nrulu viitoriu.

Lipova, 7 sept. 1876.

Numai pe terenulu scolare si celu besericescu mai potemu face ce-va; la atata se marginesce vietia publica a noastra. Tocmai de aceea avemu detorintia cu totii se ni îndreptam privirile asupra celor ce se facu pe aceste terene si din respoteri se nisumim a face catu de multu bine si a impedece peste totu porniri gresite ce potu se ni aduca mari danne.

Din aceste consideratiuni tienemu a ni impleni o detorintia santa, candu facemu armatoriile reflexiunii.

Postulu de invetiatoriu in clasa a II-a la baietii nostri in loco lu-ocupa de cativa ani dlu I. Tuducescu. Noi am pusu multe sperantia in dsa; de unu tempu incece vedemu inse ca dsa considera acestu postu ce ocupa mai multu ca o ocupatiune secundaria si nisuintiele dsale principale par' ca ambitiuzeza la altu ce-va.

Ast'a ne dore multu, caei noi dig capulu locului am doritu si dorimu ca invetiatoriu nostri se se ocupe mai pre sus de tote numai si numai cu oficiulu loru, de ora ce numai asiá potu se-si implinesca chiamarea cu succesele ce asteptam dela dna-loru. Invetiatoriu nostru Tuducescu inse de candu e verulu dsale referinte in senatulu scolaru la Aradu se incarca cu multe alte tite si oficie. Asiá densulu e asesoru cu verulu dsale in unulu si acelasi senatu (!) apoi sub auspiciile verului dsale a alesu ca prin minune deputatu sinodale, unde lucrã chiar contra dorintiei comitentiloru si sustienatoriloru sei; pelanga acea mai e si profesorulu la scólele civili din locu, ce este necompatibile cu caracterulu scóleloru nostre. Si in urmare acestora dsa nu numai ca-si neglge detorintia sa de invetiatoriu alu nostru, dar adese dupa draga voia si fora a avisa autoritãtile sale scolare din locu si permite a se departa dela postulu seu de invetiatoriu la noi, pentru a si impleni aite chiamari ce luã asupra-si, ceea ce firesce ca se face totu in daun'a nostra.

Nu scimu incãtu se potu trece cu vederea atari lucruri naintea superioritãtiloru scolare si besericesci; ce scimu inse si dorimu si ceremu, este: de-i place dlui I. Tuducescu a remane la noi in postulu de invetiatoriu, atunci are a se tieni numai si numai de scol'a nostra. Incãtu dsa nu ar face-o ast'a, rogãmu cu totu re-

spectulu pe cei din frãtea diecosei nostre se-lu face a impleni asta cerere drepta a nostra, caei altcum potu urpa multe neplaceri si necasuri, ce s'ar potè incunjurã pan'a nu fi pre tardiu.

Ceremu se se implinesca asta rogare a noastra nu numai in interesulu scóleloru nostre, ci si din alta punctu de vedere. Msa pre gratiosulu nostru Monarchu dise capiloru besericeci romane cu ocaziunea pre naitei visite la Sibiu, se cerce a intari in poporu respectulu contra lege. Ei bine: statutulu nostru organicu dora inca-i lege si dupa §. 112. din elu dlu Tuducescu ca veru primariu cu dlu G. Popa nu potu fi membri in acelasi senatu, precum apoi contra otaririloru sinodali din 1870 nr. 37 si 38 dlu Tuducescu ca invetiatoriu conf. ocupa si alu duoilea postu publicu anti-confesiunale. Pe asta cale inse noi credemu ca nu se intaresce in poporu respectulu contra lege, ci din contra tocmai se struncina. Au dora stepanirea nostra besericesca si scolare inca vre se sustiena si intaresca in poporu respectulu contra legi in tocmai casi cea lumesca magiara prin ne-respectarea legiloru! Atunci am ajunsu tare rele dile si blastemulu acestei pasiri in curendu trebe se ajunga si besericea si scol'a si statulu peste totu.

Ceremu deci dreptate, ceremu ca stepanii se ni arete ca respecta legea!

Mai multi.

Publicatiuni tacsabili

CONCURRENTE.

Pentru postulu de invetiatoriu la scol'a confesionala gr. or. rom. din Comuna Sacosiuluturcescu, protop. Jebelului, Cottulu Timisiului se escrie prin acest'a concursu de nou pana in 10 octobre st. v. in carea de va fi posibilu urmeza si alegerea invetiatoriuului.

Emolumentele suntu in bani 105 fl 30 meti de grau, 30 meti cucurudiu, 100 lb, clisa, 100 lb sare, 25 lb luminari, 8 stengeri de lemne din care are a se incaldi si scol'a, dela fiecare immormentare unde va fi postitu 20 cruceri, 4 jugere de pamantu aratoriu, 1 1/2 jugeru de gradina si cortelu liberu.

Doritorii de a ocupa acestu postu au a-si tramite recurselu instruite dupa stat. org. si adresate sinod. par. contra dlu protop. Alexandru Ioanovicu in Jebelu, si a se presenta intr'o Domineca la Sant'a bisericã.

Sacosiu-turcescu, in 20 sept. 1876.

Comitetulu parochiale, in contielegere cu dlu protop. districtuale. 1—3

In urmare renuntiarei a fostului invetiatoriu in comun'a Ernicu, Iacobu Rosca, devenindu acesta statiune vacante, se deschide concursu pana la 24 octobre a. c. st. v. in cere diua va fi si alegerea.

Emolumentele suntu: 103 fl in bani, pe lemne pentru invetiatoriu 20 fl, in naturali 15 meti cucurudiu, 10 meti de grau, 8 stengeri de lemne pentru scol'a, dela immormintari cate 20 cr, cortelu liberu cu gradina de legume diumetate de jugeru.

Doritorii de a ocupa acestu postu suntu avisati a-si tramite recurselu loru instruite in sensulu statutulu org. si adresate comitetulu parochiale, subscrisulu inspectore scolare. —

Ernicu, 17 sept. 1876.

Comitetulu parochiale, in contielegere cu mine: Adam Rosa mp., inspectore cercului Leocusesciu. — 2—3

Pentru ocuparea postulu invetiatorescu la scol'a confesionala gr. or. din comun'a Sinersigu, in protop. Lugosiului, cottulu Temisiului, se escrie concursu cu terminu pana la 3 octobre. v. a. c.

Emolumentele suntu: 63 fl v. a. bani gat'a, 15 meti grau, 12 meti cucurudiu 100 lb clisa, 50 lb sare, 10 lb luminari, 8 stengeri de lemne din care are a se incaldi si scol'a, 4 jugere pamantu aratoriu si cortelu liberu cu gradina.

Concurentii au a-si adresã recurselu lor instruite in intriesulu statutulu org. contra On. Sinodu parochiale gr. or. in Sinersigu si a-le tramite dlui Georgiu Pesteanu, protop. in Lugosiu.

In contielegere cu dlu protop. tractuale Comitetulu parochiale. 2—3

(Se escrie de nou concursu pentru vacantea D parochia din comun'a Hotaru, cu filiala Piatra, din protopopiatulu Pestesiuului.

Emolumentele suntu:

a) biru preotiescu dela 100 case este una vica de cucurudiu sfarimatu, er dela 30 case cate 1/2 vica.

b) folosirea aloru 20 lantiuri de pamentu;

c) dela tota cas'a din Hotaru una diua de lucru, er dela 60 case din filiala Piatra cate 40 cr, de numeru.

d) cortelu liberu, stolele indatinate, si pentru incalditu 6 orgii de lemne.

Recurentii au se-si substerna petitiunile instruite in sensulu statutulu organicu oficiulu protopresbiteralu in F. Lugosiu, pana la 14 octomvre c. v. in care diua va fi si alegerea.

Lugosiulu-de-susu, 12 sept. 1876.

Din incredintiarea comitetulu parochiale: Teodoru Filipu, mp., administratore protopresbiterale. 2—3

Concursu se deschide pentru doue stipendie, este U de 120 fl din fondatiunea lui Gavrilu Roman de Teiusiu.

Recurentii au se asterna recurselu lor pana in 20 octobre, st. v. a. c. la Consistoriu din Oradea-Mare, instruite cu:

a) carte de botezu;

b) certificatu despre seracia;

c) tetimopiu cu calculu eminente despre progresulu facutu in anulu precedinte scolar-ticu;

d) certificatu despre atarea sanitaria si purtarea morale.

Aradu, 2 septemvre v. 1876.

Ioanu Metianu mp. episcopulu Aradului.

2—3

Alexandru Scumpia, parochu in Santu Mihaiu, protopresbiteratulu Panciovei, din cauza batranietiloru a resignatu dela parochia sa, si cu invoirea Vener. Consistoriu dte 19 Iuliu a. c. Nr. 568 cere pe langa sine unu administratore in urmatoarele emolumente:

a) 1/2 sesiune de 16 jugere de pamentu;

b) 1/2 din birulu si stol'a indatinata dela parochieni.

Doritorii de a ocupa acestu postu sunt avisati, concursurile lor prevediute cu documentele prescise in statutulu organicu si adresate comitetulu parochiale, a le substerna protopresbiterulu tractuale in Panciova pana la 3 octovre 1876 st. v.

Santu-Mihaiu, 6. sept. 1876.

Comitetulu parochiale, cu scirea mea: S. Dimitrievici, protopresbiteru.

3—3